

U s n e s e n í

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a JUDr. Pavla Vacka ve věci navrhovatelky: **ČPS**, se sídlem ■■■, proti odpůrci: **1) M.J.n.N.**, se sídlem ■■■, **2) Ing. V.O.**, bytem ■■■ a **3) J.S.**, bytem ■■■, **o návrhu na vyslovení neplatnosti volby kandidátů – odpůrců 2) a 3) ve volbách do zastupitelstva statutárního města Jablonec nad Nisou konaných ve dnech 10. a 11. 10. 2014,**

t a k t o :

- I. Návrh na vyslovení neplatnosti volby kandidátů Ing. V.O. a J.S. ve volbách do zastupitelstva statutárního města Jablonec nad Nisou konaných ve dnech 10. a 11. 10. 2014 s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatelka se domáhá vyslovení neplatnosti volby kandidátů Ing. V.O. a J.S. ve volbách do zastupitelstva statutárního města Jablonec nad Nisou konaných ve dnech 10. a 11. 10. 2014.

Jako důvod svého návrhu uvedla, že vyhlášené výsledky voleb ve volebním obvodu Jablonec nad Nisou neodpovídají skutečně odevzdaným hlasům pro navrhovatelku. Například v okrsku č. 14 má lídr kandidátky zaznamenány jen 2 platné hlasy, což oproti ostatním kandidátům natolik vybočuje, že je pravděpodobně nesprávně zapsán údaj o počtu hlasů. Je možné, že vypadla číslice, takže lídr by měl mít 32 nebo 22 hlasů. Ostatní kandidáti mají od 6 do 25 hlasů, průměr je okolo 14 hlasů na kandidáta. Podobně je tomu v okrsku č. 15, kde vybočuje kandidát s číslem 7, a stejně tak v mnoha dalších okrscích v Jablonci nad Nisou. Tyto skutečnosti dle navrhovatelky nasvědčují tomu, že byla porušena ustanovení volebního zákona o zjišťování výsledků voleb, zejména že některé platné hlasy pro navrhovatelku byly nesprávně zařazeny mezi hlasy neplatné, případně mohlo dojít k chybnému zapsání výsledku voleb. Navrhovatelka proto navrhuje, aby soud provedl kontrolu volební dokumentace a přepočítal hlasovací lístky odevzdané ve volebním obvodu Jablonec nad Nisou a postavil najisto, kolik platných hlasů pro navrhovatelku bylo protizákonně zařazeno anebo zapsáno mezi hlasy neplatné. Navrhovatelka dále navrhuje, aby soud na základě provedené kontroly volební dokumentace a přepočítání hlasovacích lístků rozhodl tak, že je neplatná volba kandidátů J.S. (■■■), Ing. V.O. (■■■), a aby současně určil, kteří kandidáti byli řádně zvoleni. V další části návrhu navrhovatelka obsáhle popisuje, proč má za to, že 5 % uzavírací klauzule zakotvená v § 45 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně

některých zákonů (dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev obcí“ nebo „volební zákon“), je v rozporu s ústavním pořádkem. Navrhovatelka proto současně navrhuje, aby v případě, že soud nevyhoví jejímu návrhu na vyslovení neplatnosti voleb kandidátů: J. S. (■) a Ing. V.O. (■), řízení přerušil a předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 45 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstva obcí pro rozpor s ústavním pořádkem.

K návrhu se písemně vyjádřil Magistrát města Jablonec nad Nisou (odpůrce 1), který uvedl, že dle § 40 zákona o volbách do zastupitelstva obcí provádí sčítání hlasů okrsková volební komise. Aby bylo zabráněno manipulaci při zjišťování výsledků voleb, má každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva obce, právo delegovat jednoho člena a jednoho náhradníka do každé okrskové volební komise. ■ strana tohoto práva využila a v okrsku č. ■ i ■ měla po jednom svém zástupci. Konkrétně se v okrsku č. ■ jednalo o V.P., nar. v roce 1994, a v okrsku č. ■ o V.P., nar. v roce ■. Okrskové volební komise č. ■ a ■ měly každá devět členů a zapisovatele (s hlasem poradním), přičemž všech devět členů bylo delegováno volebními stranami. Každý člen okrskové volební komise byl řádně seznámen s povinnostmi člena komise a proškolen s postupem při sčítání hlasů, což stvrdil svým podpisem. Ze zápisu o průběhu a výsledku hlasování v okrsku vyplývá, že údaje o počtu platných hlasů jsou shodné s údaji uvedenými na internetu (www.volby.cz) a jelikož obě členky delegované ■ do okrskové volební komise č. ■ a ■ zápis o průběhu a výsledku hlasování v daném okrsku bez námitek podepsali, tak jako všichni ostatní členové dané okrskové volební komise má odpůrce za to, že výsledky odpovídají skutečností zjištěným při sčítání hlasů okrskovou volební komisí. K návrhu na zrušení uzavírací klauzule, kterou navrhovatelka nepovažuje za souladnou s ústavním pořádkem, odpůrce uvedl, že není oprávněn posuzovat platnou legislativu. Uzavřel, že není třeba provádět kontrolu volební dokumentace a přepočítávat hlasovací lístky a navrhl, aby návrh na vyslovení neplatnosti volby kandidátů J.S. (■) a Ing. V.O. (■) byl odmítnut jako nedůvodný.

Ing. V.O. (odpůrce 2) ve svém písemném vyjádření konstatoval, že navrhovatelka neuvádí žádné relevantní důvody, které by správnost sčítání hlasů ve volebním obvodu Jablonec nad Nisou zpochybnil. K námitce nezákonnosti 5% uzavírací klauzule poukázal na judikaturu Ústavního soudu, který tento způsob přepočtu hlasů shledal opakovaně v souladu se zákonem i Ústavou.

J.S. (odpůrce 3) uvedl, že s návrhem nesouhlasí. Tvrzení v něm obsažená považuje za spekulativní. Zdůraznil, že navrhovatelka pro svá tvrzení nepředložila žádné důkazy. Dále upozornil na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2006, č. j. Vol 82/2006 - 51, dle kterého, aby soud sám přistoupil k přepočtu hlasů, či přezkoumávání správnosti jejich posouzení pouze na základě důkazně nepodložené volební stížnosti, musela by jej k tomu v daném případě přimět zvláště významná indicie, která by byla způsobitelná vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb. V tomto případě dle odpůrce žádná taková významná indicie neexistuje.

Podle § 90 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 60 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí se každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce

volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva, může návrhem u soudu domáhat neplatnosti hlasování, neplatnosti voleb nebo neplatnosti volby kandidáta. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

Soud se proto nejprve zabýval splněním procesních náležitostí podaného návrhu a v tomto směru uzavřel, že návrh doručený krajskému soudu dne 24. 10. 2014 byl podán včas (výsledky voleb do zastupitelstev obcí vyhlásila Státní volební komise v úterý dne 14. 10. 2014), a to aktivně legitimovaným subjektem, neboť navrhovatelka je volební stranou, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva statutárního města Jablonec nad Nisou.

Z § 60 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí vyplývá, že návrh na neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby tohoto kandidáta.

Problematikou volebního soudnictví se opakovaně zabýval Ústavní soud, který např. v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 73/04 (Sbírka nálezu a usnesení Ústavního soudu, svazek 36, náleze č. 17, vyhlášen pod č. 140/2005 Sb.) zformuloval základní interpretační maximu zákonné úpravy volebního soudnictví tak, že *„Vycházejí z demokratického principu legitimacy veřejné moci, dle něhož je lid jejím zdrojem a v této roli se podílí na jejím ustavování cestou svobodných a demokratických voleb (čl. 1 odst. 1, čl. 2 odst. 1 Ústavy), vyslovil základní tezi, dle níž pro volební soudnictví z principu demokracie plyne vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů a předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá.“*

Navrhovatelka svůj návrh na neplatnost volby kandidátů opírá o pochybení okrskových volebních komisí při sčítání hlasů, když tvrdí, že ve volebním obvodu Jablonec nad Nisou byly některé platné hlasy pro navrhovatelku zřejmě nesprávně zařazeny mezi hlasy neplatné nebo mohlo dojít k chybnému zapsání výsledku voleb. Oporu pro svá tvrzení vidí ve skutečnosti, že v okrsku č. 14 získal lídr její kandidátky pouze 2 platné hlasy, zatímco ostatní kandidáti obdrželi od 6 do 25 hlasů. V okrsku č. ■■■ považuje za problematický výsledek u kandidáta č. 7, který získal 7 platných hlasů, zatímco ostatní kandidáti obdrželi od 10 do 21 hlasů.

Úkolem okrskové volební komise je mimo jiné sčítat hlasy a vyhotovovat zápis o průběhu a výsledku hlasování [§ 16 písm. c) volebního zákona]. Členové okrskové volební komise podle § 17 odst. 4 volebního zákona skládají slib tohoto znění: *„Slibuji na svou čest, že budu svědomitě a nestranně vykonávat svoji funkci a budu se při tom řídit Ústavou, zákony a jinými právními předpisy České republiky.“* Zavazují se tedy také k tomu, že budou při sčítání hlasů postupovat podle ustanovení § 40 volebního zákona. Podle odstavce 4 citovaného ustanovení po vynětí hlasovacích lístků z úředních obálek okrsková volební komise sečte hlasy pro jednotlivé volební strany a pro jednotlivé kandidáty. Počet hlasů odevzdaných pro volební stranu je dán součtem všech hlasů, které obdrželi její kandidáti.

Podle odstavce 6 citovaného ustanovení každý člen okrskové volební komise může nahlížet do hlasovacích lístků a předseda okrskové volební komise kontroluje správnost sčítání hlasů.

S ohledem na shora uvedené závěry Ústavního soudu i pro hodnocení práce okrskových volebních komisí, které jsou vázány slibem, platí vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů, přičemž je povinností a současně oprávněním toho, kdo volební pochybení namítá, předložit důkazy k jejímu vyvrácení. Jak ovšem uvedl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 28. 11. 2006, Vol 82/2006, dostupném na www.nssoud.cz „*striktní požadavek na předložení relevantních důkazních prostředků navrhovatelem by mohl být při přezkumu voleb překážkou přístupu k soudu, a to zvláště v případě jednotlivých občanů, kteří nejsou účastní sčítání hlasů volebními komisemi. Aby však soud sám přistoupil k přepočtu hlasů či přezkoumávání správnosti jejich posouzení pouze na základě důkazně nepodložené volební stížnosti, musela by jej k tomu v daném případě přimět zvláště významná indicie, která by byla způsobilá vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb.*“ Nejvyšší správní soud v citovaném usnesení ještě uvedl, že „*funkce soudu v rámci soudního přezkumu voleb nemůže být vykládána tak široce, že v konečném důsledku by jeho práce měla nahrazovat či jaksi doplňovat činnost volebních orgánů, dokonce až ve smyslu přepočítávání všech hlasovacích lístků na základě pouhé spekulativně formulované námítky.*“ Krajský soud proto posuzoval, zda navrhovatel soudu předložil dostatečné důkazy, resp. zda tu jsou takové indicie, z nichž by plynuly pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb.

Navrhovatelka soudu žádné důkazy pro svá tvrzení nepředložila. Dílčí chyby při sčítání hlasů přitom jistě nelze vyloučit, nicméně celý proces hlasování a sčítání hlasů je s ohledem na počet členů okrskové volební komise, jejichž úkolem je navzájem se kontrolovat, a na způsob jejich delegování, kdy každá z volebních stran má možnost delegovat svého zástupce, nastaven tak, aby nebezpečí pochybení bylo minimalizováno. Pokud je i přesto sčítání hlasů prováděno tak, že to zavdává důvod domnívat se, že není prováděno správně, má možnost každý člen okrskové volební komise, který by měl pochybnosti o korektnosti sčítání, vznést proti tomu výhrady např. formou odepření podpisu zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve smyslu ustanovení § 42 odst. 1 volebního zákona. Tento krok by posléze mohl být základem pro prošetření postupu okrskové volební komise. Soud z volební dokumentace předložené odpůrcem ověřil, že nic takového se v zápisech o průběhu a výsledku hlasování neobjevilo. Zápisy o průběhu a výsledku hlasování v okrsku č. 14 a 15 všichni členové komise včetně obou členek delegovaných navrhovatelkou bez námitek podepsali a není proto důvod, aby soud přistoupil k přezkoumávání volebních výsledků. Domněnky navrhovatelky bez toho, aby tu byla relevantní indicie, z níž by bylo možné usuzovat na její důvodnost, nemohou vést k tomu, aby soud nahrazoval práci okrskové komise do té míry, že by přepočítával veškeré odevzdané hlasy.

Pro úplnost soud dodává, že z údajů, které poskytl Český statistický úřad, navíc vyplývá, že aby navrhovatelka při volbách do zastupitelstva statutárního města Jablonec nad Nisou získala alespoň 5 % hlasů z přepočteného základu, musela by obdržet o 4 118 hlasů více (při předpokladu, že zisky ostatních stran by se nezměnily). Ani pokud by tedy čistě hypoteticky u lídra kandidátky navrhovatelky ve volebním okrsku č. 14 nebo kandidáta s číslem 7 ve

volebním okrsku č. 15 k žalobkyní předpokládané chybě při sčítání hlasů došlo, nemohlo by to výsledek voleb ovlivnit.

Vzhledem k výše uvedenému soud návrh na vyslovení neplatnosti volby kandidátů J.S. (■) a Ing. V.O. (Změna pro Jablonec) jako nedůvodný zamítl.

Alternativnímu návrhu na přerušení řízení a předložení Ústavnímu soudu návrhu na zrušení § 45 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstva obcí, soud nevyhověl, neboť k tomu neshledal důvod. Ústavní soud opakovaně potvrdil soulad zákonné uzavírací klauzule s ústavním pořádkem v komunálních volbách (srov. např. pilotní nález IV. ÚS 54/03). Tyto závěry nezpochybnil ani Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 24. 6. 2014, č. j. Vol 16/2014-69 dostupném na www.nssoud.cz, kterým předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení 5 % uzavírací klauzule pro volby do Evropského parlamentu, když jasně zdůraznil, že Evropský parlament a volby do tohoto zastupitelského sboru se od dříve posuzovaných případů významně liší.

V souladu s § 90 odst. 3 s. ř. s. bylo o návrhu rozhodnuto usnesením v zákonné dvacetidenní lhůtě od jeho doručení, a to bez nařízení jednání, neboť soud mohl o návrhu rozhodnout na základě předložených listin a neshledal potřebu provádět další dokazování.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 93 odst. 4 s. ř. s., podle kterého ve věcech volebních nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** podle § 104 odst. 1 s. ř. s. opravné prostředky přípustné.

V Liberci dne 13. listopadu 2014

Mgr. Lucie Trejbalová,
předsedkyně senátu